

Utbildningsplan

Yrkeslärarprogrammet 90 högskolepoäng

Vocational Education Teacher 90 Credits*

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

Utbildning på grundnivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

För yrkeslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som yrkeslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,

- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdighet och förmåga

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera, och i samverkan med andra, tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten samt att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För yrkeslärarexamen ska studenten

- visa självkännetdom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

För yrkeslärarexamen vid Högskolan Dalarna ska studenten, utöver de mål som anges i examensordningen

- visa kunskaper om digitaliseringens betydelse för utbildning och skola samt visa förståelse för de förändringar som sker i kunskapsprocesser hos och mellan individer och organisationer i en tid av accelererande användning av informations- och kommunikationstekniska tillämpningar,
- visa didaktisk förmåga att använda informationsteknologi för att utveckla former för undervisning och lärande, och
- visa förståelse för betydelsen av att integrera internationella, interkulturella och globala perspektiv inom undervisning och lärande genom att sätta in sina egna studier och sitt kommande yrke inom den svenska skolan i ett internationellt och globalt sammanhang.

2. Huvudsaklig uppläggning

Omfattning enligt högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2. Yrkeslärarexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng. För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Utbildningsvetenskaplig kärna, 60 högskolepoäng

Kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan knyter an till kommande yrkesutövning och omfattar följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,

- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Verksamhetsförlagd utbildning, 30 högskolepoäng

Den verksamhetsförlagda utbildningen är förlagd till gymnasieskolor som har ett samverkansavtal med Högskolan Dalarna och den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs inom relevant verksamhet och ämne.

Den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs som tre delkurser inom större kurser under tre terminer för att möjliggöra omfattande integrering med den utbildningsvetenskapliga kärnan.

3. Programmets kurser

Programmets kurser utgörs av utbildningsvetenskaplig kärna 60 högskolepoäng samt VFU 30 högskolepoäng.

- Didaktik och läroplansteori, 15 hp, Grundnivå
- Undervisning och ledarskap, 15 hp (varav 10 hp VFU), Grundnivå
- Kunskap, lärande och bedömning, 15 hp, Grundnivå
- Ämnesdidaktik och specialpedagogik, 15 hp (varav 10 hp VFU), Grundnivå
- Professionellt lärarskap och skolutveckling, 15 hp (varav 10 hp VFU), Grundnivå
- Självständigt arbete för yrkeslärare, 15 hp, Grundnivå

4. Examensbenämning

Yrkeslärarexamen (Higher Education Diploma in Vocational Education).

5. Behörighetskrav

Kvalificerade och relevanta kunskaper för något eller några yrkesämnena inom gymnasieskolan. För mer information, se Universitets- och högskolerådets föreskrifter om kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper för särskild behörighet till utbildning som leder till yrkeslärarexamen (www.uhr.se).

6. Summary in English

For a Higher Education Diploma in Vocational Education the student shall:

- Demonstrate knowledge of the importance of digitalisation for education and school and show understanding of the changes that take place in knowledge processes among individuals and organizations in a time of accelerating use of information and communication technology applications,

- demonstrate didactic ability to use information technology to develop forms of learning and teaching,
- show understanding of the importance of integrating international, intercultural and global perspectives in teaching and learning by placing one's own studies and future profession within the Swedish school in an international and global context.

7. Övrigt

Beroende på den studerandes bakgrund och framtida yrkesverksamhetsområde kan fördjupningsarbeten eller motsvarande och verksamhetsförlagd utbildning komma att individanpassas.

Fastställd:

Fastställd i Områdesnämnden Utbildningsvetenskap 2021-01-29
Utbildningsplanen gäller fr.o.m. HT 2021